

Obsah

1 Úvod	13
<i>Kateřina Kubáčková, Milan Macek</i>	
1.1 Léčba vzácných onemocnění	14
1.2 Regulace léčivých přípravků pro vzácná onemocnění	14
1.3 Léčba vzácných onemocnění ve specializovaných centrech	16
1.4 Evropská doporučení a národní plány pro VO	17
1.5 Přeshraniční zdravotní péče	18
2 Genetický podklad vzácných onemocnění	21
<i>Milan Macek</i>	
2.1 Prevalence vzácných onemocnění	21
2.2 Dědičnost	23
2.3 Opoždění diagnostiky	24
2.4 Mezinárodní klasifikace nemocí a <i>human phenotype ontology</i>	25
3 Screening vzácných onemocnění	26
3.1 Novorozenecký screening ze suché krevní kapky	26
<i>Felix Votava, Viktor Kořich</i>	
3.1.1 Základní charakteristika novorozeneckého screeningu	26
3.1.2 Kritéria pro zařazení nemoci do screeningového programu	27
3.1.3 Novorozenecký laboratorní screening v ČR	29
3.1.4 Perspektivy rozšiřování novorozeneckého laboratorního screeningu	31
3.2 Těžká porucha sluchu u novorozenců a screening sluchu	34
<i>Zdeněk Kabelka</i>	
3.2.1 Význam sluchu pro rozvoj komunikace	34
3.2.2 Fyziologie sluchu	35
3.2.3 Screening sluchu	36
3.2.4 Základní vyšetření	37
3.2.5 Náhled na situaci v České republice	37

3.2.6 Ekonomické souvislosti	39
3.2.7 Praktický náhled na fungování systému	39
3.2.8 Návrh opatření na zlepšení diagnostiky a léčby	40
3.2.9 Konsenzus EFAS	41
4 Nejčastější vzácná onemocnění	43
4.1 Cystická fibróza	43
<i>Věra Vávrová</i>	
4.1.1 Úvod	43
4.1.2 Diagnostika	47
4.1.3 Klinický obraz	50
4.1.4 Terapie	51
4.1.5 Prognóza	57
4.2 Genodermatózy	58
<i>Hana Bučková</i>	
4.2.1 Úvod	58
4.2.2 Diagnostika	59
4.2.3 Incidence	61
4.2.4 Terapie	61
4.2.5 Prognóza	62
4.2.6 Klasifikace genodermatóz	62
4.2.7 Závěr	71
4.3 Vzácné nádory v dospělém věku	73
<i>Kateřina Kubáčková</i>	
4.3.1 Úvod	73
4.3.2 Nádory hlavy a krku	74
4.3.3 Nádory hrudníku	76
4.3.4 Nádory zažívacího traktu	78
4.3.5 Gynekologické nádory	80
4.3.6 Nádory urogenitálního systému	81
4.3.7 Nádory CNS	82
4.3.8 Endokrinní tumory	84
4.3.9 Gastrointestinální stromální tumory (GIST).	86
4.3.10 Neuroendokrinní tumory (NET)	87
4.4 Vzácná onemocnění krvetvorby	88
<i>Jaroslav Čermák</i>	
4.4.1 Úvod	88
4.4.2 Anemie	88
4.4.3 Polycytemie	105

4.5 Vzácné nádory u dětí a adolescentů	107
<i>Viera Bajčiová</i>	
4.5.1 Úvod a definice	107
4.5.2 Nádory hlavy a krku	108
4.5.3 Nádory hrudníku	111
4.5.4 Nádory dutiny břišní	114
4.5.5 Nádory malé pánve	120
4.5.6 Nádory kůže	122
4.5.7 Závěr	124
4.6 Vzácná hematooonkologická onemocnění dětského věku	125
<i>Lucie Šrámková</i>	
4.6.1 Úvod	125
4.6.2 Myelodysplastický syndrom	125
4.6.3 Juvenilní myelomonocytární leukemie	127
4.6.4 Myeloproliferativní onemocnění	128
4.6.5 Histiocytóza z Langerhansových buněk	131
4.7 Vzácná endokrinní onemocnění dětského věku	134
<i>Zdeněk Šumník</i>	
4.7.1 Úvod	134
4.7.2 Deficit růstového hormonu	134
4.7.3 Kongenitální adrenální hyperplazie (CAH)	136
4.7.4 Addisonova nemoc	137
4.7.5 Gravesova nemoc (GD)	138
4.7.6 Vrozené dysfunkce beta-buněk	139
4.7.7 Primární hyperparatyreóza u dětí	142
4.7.8 Systém péče o vzácná endokrinní onemocnění v ČR	143
4.8 Vzácná neurodegenerativní a neurometabolická onemocnění mozku	144
<i>Soňa Nevšimalová</i>	
4.8.1 Úvod	144
4.8.2 Wilsonova nemoc	145
4.8.3 Huntingtonova nemoc	146
4.8.4 Amyotrofická laterální skleróza	147
4.8.5 Vzácné dystonické syndromy	148
4.8.6 Heredoataxie dětského a dospělého věku	149
4.8.7 Leukodystrofie	151
4.8.8 Neurokutánní onemocnění	155
4.8.9 Jiné vzácné neurometabolické a neurodegenerativní choroby	158

4.9 Primární imunodeficeince	162
<i>Anna Šedivá</i>	
4.9.1 Úvod	162
4.9.2 Klasifikace primárních imunodeficiencí	163
4.9.3 Klinické projevy	168
4.9.4 Diagnostika	169
4.9.5 Terapie imunodeficiencí	171
4.9.6 Prognóza	172
4.9.7 Závěr	172
4.10 Dědičné poruchy metabolismu	173
<i>Tomáš Honzík, Jiří Zeman, Viktor Kožich</i>	
4.10.1 Úvod	173
4.10.2 Dědičnost DPM	178
4.10.3 Patogeneze DPM	178
4.10.4 Klinické projevy	179
4.10.5 Jak poznat pacienta s DPM	182
4.10.6 Léčba dětí s dědičnými poruchami metabolismu	189
4.10.7 Ekonomické problémy při léčbě pacientů s dědičnými poruchami metabolismu	191
4.11 Revmatická onemocnění v dětském věku	194
<i>Pavla Doležalová</i>	
4.11.1 Úvod	194
4.11.2 Juvenilní idiopatická artritida	195
4.11.3 Systémová onemocnění pojiva	201
4.11.4 Primární systémové vaskulitidy	206
4.11.5 Autoinflamatorní onemocnění	210
4.12 Vzácná onemocnění v kardiologii	213
<i>Aleš Linhart a kol.</i>	
4.12.1 Andersonova-Fabryho nemoc	213
<i>Aleš Linhart, Gabriela Dostálová, Lubor Goláň</i>	
4.12.2 Kardiomyopatie	225
<i>Tomáš Paleček, Petr Kuchynka, Aleš Linhart</i>	
4.12.3 Plicní arteriální hypertenze	233
<i>Pavel Jansa, Regina Votavová, Aleš Linhart</i>	
4.12.4 Vzácná onemocnění aorty a velkých tepen	241
<i>Zuzana Hlubočká, Lenka Skalická, Aleš Linhart</i>	
4.13 Vzácná onemocnění ledvin	251
<i>Tomáš Seeman</i>	
4.13.1 Úvod	251

4.13.2	Vzácné glomerulopatie	253
4.13.3	Vzácné tubulopatie	256
4.13.4	Závěr	261
4.14	Vzácná onemocnění v orofaciální oblasti	262
	<i>Tatjana Dostálová</i>	
4.14.1	Úvod	262
4.14.2	Deformity v orofaciální oblasti	265
4.14.3	Vzácná onemocnění tvrdých zubních tkání	267
4.14.4	Vzácná onemocnění v orofaciální oblasti jako součást celkového zdravotního postižení	269
5	Role patientských organizací	274
	<i>Anna Arellanesová</i>	
5.1	Proč vznikají patientské organizace?	274
5.2	Patientské organizace a vzácná onemocnění	275
5.3	Národní asociace a mezinárodní spolupráce	276
5.4	Organizace pacientů s VO v ČR	276
5.5	Kvalita služeb a profesionalizace patientských organizací	279
	Přehled odborných pracovišť, která se zabývají problematikou vzácných onemocnění	280
	Slovo o autorce	289
	Seznam použitých zkratk	290
	Rejstřík	295